Elisa K

2010, de **Judith Colell i Jordi Cadena**

Sinopsi

A l'Elisa, que farà onze anys a l'estiu, li agrada el seu nou vestit blanc amb llaços blaus. Però falta molt poc perquè tot deixi de tenir importància. L'amic del pare l'ha fet plorar i després li ha dit: "Si deixes de plorar, et regalaré una polsera de plata". Ningú s'adona del que ha passat. L'Elisa està una mica estranya i prou. Fins que passen catorze anys, quatre mesos i algunes dies i truca a la seva mare per demanar-li, espantada: "Ajuda'm, acabo de recordar una cosa horrible".

Fitxa tècnica

Direcció · · · · · · · · **Judith Colell i Jordi Cadena**
Guió · · · · · · · · · · · · · · · · **Jordi Cadena, basat en una novel·la de Lolita Bosch**
Productor · · · · · · · · · · · · · · · **Antoni Chavarrías**
Productora delegada · · · · · · · · · **Àngels Masclans**
Productor associat · **Emilio Oviedo - Indigo Media**
Directora de producció · · · · · · · · · **Goretti Pagés**
Ajudant de direcció · · · · · · · · · · · · · · · **Àlex Vilà**
Director de fotografia · · · · · · · · · · **Sergi Gallardo**
Director artístic · · · · · · · · · · · · · · **Isaac P. Racine**
Càsting · · · · · · · · · · · · · · · **Ana Isabel Velázquez**
So directe · · · · · · · · · · · · · · · **Daniel Fontrodona**
Muntatge · · · · · · · · · · · · · · · · · · **David Gallart**
Muntatge de so · · · · · · · · · · · · · · **Albert Manera**
Mescles · **Marc Orts**
Producció · · · · · · · **Oberon Cinematogràfica, S.A., en producció associada amb Televisió de Catalunya, S.A., amb la col·laboració d'Indigo Media**
Distribució · · · · · · · · · · · · · · · · · **Wanda Vision**
Nacionalitat · · · · · · · · · · · · · · · · · · **Catalana**
Durada · **72 min.**

Fitxa artística

Elisa · · · · · · · · · · · · · · · · **Aina Clotet**
Elisa nena · · · · · · · · · · **Clàudia Pons**
Germà · · · · · · · · · · · · · · **Pol Montañes / Ricard Farré Baldrich**
Pare · · · · · · · · · · · · · · · **Hans Richter**
Mare · · · · · · · · · · **Lydia Zimmermann**
Amic del pare · · · · · · · · · · **Jordi Gràcia**
Germana petita d'Elisa · · **Clara Bermúdez / Paula Garcia Balagueró**
Professor · · · · · · · · · · · · · · · **Pep Sais**
Narrador · · · · · · · · · · **Ramon Madaula**
Col·laboració especial · · **Mari Pau Pigem i Nausicaa Bonnín**

Els directors Judith Colell i Jordi Cadena

Judith Colell (Barcelona, 1967)

Després de llicenciar-se en Història de l'Art, obté el Certificate in Film per la New York University. També ha treballat com a productora a *Origin, Rojo o Biorxa*, i com a ajudant de direcció a *Made in Barcelona*, com a *script* a *Els Mars del Sud* i a *Els papers d'Aspern*, com a ajudant de producció i auxiliar de direcció a la pel·lícula *És quan dormo que hi veig clar* i a *Rateta, rateta*. Ha dirigit dos curtmetratges: *Clara foc* (1991) i *Escrito en la piel* (1996), aquest últim nominat al Goya en l'apartat de millor curt de ficció. També és professora de Guió a la Universitat Pompeu Fabra, a la Universitat Ramon Llull, a la Universitat de Girona, a l'escola Taller de Guionistes i a l'Insitut Politècnic Sant Ignasi. És directora dels llargmetratges següents: *El domini dels sentits* (1997), *Nosotras* (2000), *Fragments* (2003), *53 días de invierno* (2006), *Positius* (2007) i *Elisa K* (2010).

Jordi Cadena (Barcelona, 1947)

Professor, escriptor i director de cinema. Va estudiar Dret i Periodisme. Becat per la Fundació Castellblanch, va fer pràctiques de direcció a Varsòvia. Ha publicat articles a *Fotogramas, Dirigido por..., Flash Foto, Ajoblanco*, etc. Ha estat vicepresident del Col·legi de Directors de Cinema de Catalunya i ha donat classes a la Facultat de Ciències de la Informació, al Centre d'Estudis Cinematogràfics de Catalunya, a l'Escola Superior de Cinema de Catalunya i a la Universitat de Girona. Actualment és professor de Guió i Direcció a la Universitat Pompeu Fabra i a l'Institut Politècnic Sant Ignasi. La seva filmografia inclou els llargmetratges *L'obscura història de la cosina Montse* (1977), *Objectiu sexe* (1980), *Barcelona sud* (1981), *La senyora* (1987), *És quan dormo que hi veig clar* (1988), *Els papers d'Aspern* (1991), *Nexe* (1995), *Els passos perduts* (2010) i *Elisa K* (2010). També ha escrit i realitzat documentals i programes de televisió: sèrie de pintors actuals i *Cròniques de la veritat oculta.*

És la primera vegada que Judith Colell i Jordi Cadena comparteixen direcció , amb ***Elisa K***.

>

Crítica

"Somos nuestra memoria, somos ese quimérico museo de formas inconstantes, ese montón de espejos rotos."
Jorge Luis Borges

La cita del genial escritor argentino nos pone en materia para adentrarnos en esta fábula de terror en la que somos testigos de un hecho espeluznante como es la violación de una niña de 10 años. Somos testigos, sobrecogidos y mudos, de este semejante caso. Los autores nos lo presentan fuera de campo: sólo nos muestran objetos y muebles que pertenecen a una casa, sólo escuchamos el ruido de un columpio al moverse. De repente, el columpio se rompe y volvemos a la habitación donde ha tenido lugar la violación, y sólo nos encontramos a la niña llorando. Todo ha pasado, o no. Porque, de lo que habla esta valiente, rompedora y escrutadora película no es del abuso en sí, sino de sus consecuencias: este horrible hecho se reproducirá en la mente de la joven pasados catorce años. Relato dividido en dos partes bien diferenciadas: la primera, bañada en un blanco y negro impecable, y filmada con una cámara que se muestra testigo sin participar en la acción, está acompañada de la voz de un narrador que nos va anticipando lo que va a suceder –los cinéfilos recordarán otra película que también utilizaba este mismo recurso, se trata de *Une simple histoire*, de Marcel Hanoun, de 1959–: nos cuenta la historia de Elisa, una niña de 10 años que una tarde será violada por un amigo de su padre; después veremos cómo esa niña no cuenta este hecho, se lo calla, y el tiempo va pasando. En la segunda parte, el color se apodera de la imagen, la cámara se vuelve nerviosa y sigue la respiración de nuestra protagonista, en la que el dolor dormido hace catorce años sale a la superficie y la destroza emocionalmente; una joven que había olvidado una cosa horrible que le había sucedido siendo una niña. Aquí los espectadores nos emocionamos con la catarsis del personaje, aquí estalla toda la negrura que el tiempo no ha podido borrar. Ya lo dijo Cortázar a través del falso crítico Morelli: "La literatura (en nuestro caso, el cine) que nos interesa no es la que pone a los personajes en situación, sino la que instala la situación en los personajes." Quizás este planteamiento que nos ofrecen los autores sea difícil de digerir para algunos espectadores que posiblemente esperan otro tipo de película, uno que les vaya mostrando los hechos sin esa voz que los anticipa a lo que nos tienen tan acostumbrados sus directores, pero Colell y Cadena se desvían completamente de ese cine tan visto y oído. Su artefacto huye de esas formas y estructuras; a ellos les interesa ese cine que se reinventa constantemente, que busca nuevas fórmulas de lenguaje y que se aleja de planteamientos conformistas. Las dos partes no son independientes entre sí, son una sola, se complementan, y, sin alguna de ellas, la película sería otra: no estaríamos hablando de esta obra y sí de una totalmente diferente. Así de esclarecedor se muestra el crítico Quim Casas: "La primera part requereix també una visualització íntima, una mica distant. La utilització del blanc i negre i de la veu que anticipa els esdeveniments ens situa als antípodes del drama ortodox: el film mostra una tragèdia gairebé com una abstracció, i no hi ha moment més brutal que aquell en què la veu narrativa diu que Elisa no sap que d'aquí uns minuts serà violada".
Elisa K es un relato sobre el horror, sobre el hecho de recordar, lo que, en ocasiones, puede llegar a ser horrible. Es una apuesta diferente, un film que nada a contracorriente, que nos muestra otra manera de filmar las tragedias cotidianas distanciándose de ellas y también subrayándolas: ambos modos pertenecen a dos miradas que, a la vez, son una. Cómo esa mirada inquisitiva que al final del relato nos ofrece Elisa nos recuerda a aquella otra mirada que, desde la cámara de Ingmar Bergman, nos ofrecía Mónica allá por el año 1953. No sería de recibo despedirse sin mencionar a Aina Clotet, actriz de grandes registros que aquí nos ofrece una composición magnífica de ese personaje torturado por el dolor que contrasta muy eficazmente con la mirada inocente de la niña Clàudia Pons. Y también recordar el Premio Especial del Jurado en la última edición del Festival de San Sebastián 2010, que se concedió a la película, así como el Premio Nacional de Cine que se llevaron los directores, concedido por el Consell Nacional de la Cultura i de les Arts. Les dejo con ***Elisa K***, un relato brillante contado en pequeños detalles. Disfrútenla y déjense llevar por esta historia que no les dejará indiferentes, se lo aseguro.

José Antonio Pérez Guevara

Es demana puntualitat. Es demana als espectadors que desconnectin els telèfons mòbils i qualsevol altre aparell acústic abans de començar la projecció. Gràcies.

Organitza Cineclub Sabadell
C/ Dr. Crehueras, 24 baixos
08201 Sabadell,
www.cineclubsabadell.org
Amb el suport de Ajuntament de Sabadell